

РЕШЕНИЕ

с.Туембаш

КАРАР

20 ноябрь 2023 ел

№ 30

Татарстан Республикасы Кукмара муниципаль районы Туембаш авыл жирлеге муниципаль берәмлеге Уставына үзгәрешләр кертү турында

«Россия Федерациясендә жирле үзидарә оештыруның гомуми принциплары турында» 2003 елның 6 октябрдәгә 131-ФЗ номерлы, «Муниципаль берәмлекләр уставларын дәүләт теркәвенә алу турында» 2005 елның 21 июлдәгә 97-ФЗ номерлы Федераль законнар, «Татарстан Республикасында жирле үзидарә турында» 2004 елның 28 июлдәгә 45-ТРЗ номерлы Татарстан Республикасы Законы, Татарстан Республикасы Кукмара муниципаль районы Туембаш авыл жирлеге муниципаль берәмлеге Уставы нигезендә муниципаль берәмлек Уставы нигезләмәләрен гамәлдәгә законнарга туры китерү максатларында Туембаш авыл жирлеге Советы карар бирде:

1. Татарстан Республикасы Кукмара муниципаль районы Туембаш авыл жирлеге муниципаль берәмлеге Уставына түбәндәгә үзгәрешләрне кертергә:

1.1. 5 статьяның 1 өлешендәгә 12 пункттын түбәндәгә редакциядә баян итәргә:

«12) балалар һәм яшьләр белән эшләү буенча чараларны оештыру һәм гамәлгә ашыру, яшьләр сәясәтен гамәлгә ашыруда катнашу, яшьләрнең хокукларын һәм законлы мәнфәгатләрен тәэмин итү һәм яклау чараларын эшләү һәм гамәлгә ашыру, яшьләр сәясәтен гамәлгә ашыруның төп юнәлешләре буенча муниципаль программаларны эшләү һәм гамәлгә ашыру, торак пунктта яшьләр сәясәтен гамәлгә ашыру мониторингын оештыру һәм гамәлгә ашыру;»;

1.2. түбәндәгә эчтәлектәгә 18.1 статьясы белән тулыландырырга:

«18.1 статья Авыл жирлеге старостасы

1. Жирле үзидарә органнары һәм авыл торак пункты халкының жирлектә урнашкан авыл торак пунктында жирле эһәмияттәгә мәсьәләләрне хәл иткәндә үзара хезмәттәшлекне оештыру өчен, авыл жирлеге старостасы билгеләнергә мөмкин.

2. Авыл торак пункты старостасы составына әлегә авыл торак пункты кәргән авыл жирлеге Советы тарафыннан авыл торак пункты гражданның жыены тәкъдиме буенча билгеләнә. Авыл торак пункты старостасы әлегә авыл торак

пункты территориясендә яшәүче һәм актив сайлау хокукына ия Россия Федерациясе гражданны арасынан яисә гражданныр жыены тәкъдим иткән көнне 18 яшкә житкән һәм әлеге авыл торак пункты территориясендә урнашкан торак бинасы булган Россия Федерациясе гражданны арасынан билгеләнә.

3. Авыл торак пункты старостасы, муниципаль берәмлекнең вәкиллекле органының үз вәкаләтләрен даими булмаган нигездә гамәлгә ашыручы депутаты муниципаль вазыйфасыннан тыш, дәүләт вазыйфасын, дәүләт гражданлык хезмәте вазыйфасын, муниципаль вазыйфаны яисә муниципаль хезмәт вазыйфасын алмаштыручы зат булмый, хезмәт мөнәсәбәтләрендә һәм жирле үзидарә органнары белән турыдан-туры бәйлә башка мөнәсәбәтләрдә була алмый.

Татарстан Республикасы законы белән тарихи һәм башка жирле традицияләрне исәпкә алып, авыл жирлеге старосты вазыйфасының башка атамасы билгеләнергә мөмкин.

4. Авыл жирлеге старостасы итеп түбәндәге зат билгеләнә алмый:

1) муниципаль берәмлекнең вәкиллекле органының үз вәкаләтләрен даими булмаган нигездә гамәлгә ашыручы депутаты муниципаль вазыйфасыннан тыш, дәүләт вазыйфасын, дәүләт гражданлык хезмәте вазыйфасын, муниципаль вазыйфаны яисә муниципаль хезмәт вазыйфасын алмаштыручы;

2) суд тарафыннан хокуктан файдалануга сәләтсез яисә хокуктан файдалану сәләте чикләнгән дип танылган;

3) гамәлдән чыгарылмаган яки төшерелмәгән хөкем ителүе булган.

5. Авыл торак пункты старостасының вәкаләтләре 5 ел тәшкил итә. Авыл жирлеге старостасының вәкаләтләре авыл торак пункты гражданныр жыены тәкъдиме буенча составына әлеге авыл торак пункты кергән авыл жирлеге Советы карары буенча, шулай ук «Россия Федерациясендә жирле үзидарә оештыруның гомуми принципнары турында» 2003 елның 6 октябрәндәге 131 - ФЗ номерлы Федераль законның 40 статьясының 10 өлешендәге 17 пунктнарында билгеләнгән очракларда.вакытыннан алда туктатыла.

6. Авыл жирлеге старостасы аңа йөкләнгән бурычларны хәл итү өчен түбәндәгеләрне башкара:

1) авыл торак пунктында жирле әһәмияттәге мәсьәләләрне хәл итү мәсьәләләре буенча жирле үзидарә органнары, муниципаль предприятиеләр һәм учреждениеләр һәм башка оешмалар белән хезмәттәшлек итә;

2) халык белән хезмәттәшлек итә, шул исәптән гражданныр жыеннарында, жыелышларында, конференцияләрендә катнашу аша, мондый чаралар нәтижәләре буенча жирле үзидарә органнары тарафыннан мәжбүри каралырга тиешле муниципаль хокукый актлар проектнары рәвешендә рәсмиләштерелгән мөрәжәгатьләр һәм тәкъдимнәр жиберә;

3) авыл торак пунктында яшәүчеләргә жирле үзидарә оештыру һәм гамәлгә ашыру мәсьәләләре буенча мәгълүмат бирә, шулай ук жирле үзидарә органнарынан алынган башка мәгълүматны аларга житкерүдә ярдәм итә;

4) жирле үзидарә органнарына гавами тыңлауларны һәм жәмәгать фикер алышуларын оештыруда һәм үткәрүдә, аларның нәтижәләрен авыл жирлегендә игълан итүдә ярдәм итә;

5) авыл жирлеге халкы өчен өстенлекле әһәмияткә ия булган мәсьәләләр буенча инициатив проект кергү инициативасы белән чыгыш ясау хокукына ия;

6) әлеге Устав һәм (яки) Татарстан Республикасы Законнары нигезендә жирлек Советының норматив хокукый актында каралган башка вәкаләтләрне һәм хокукларны гамәлгә ашыра.

7. Авыл торак пункты старостасының эшчәнлеге гарантияләре һәм статусының башка мәсьәләләре әлеге Устав һәм (яки) Татарстан Республикасы Законы нигезендә авыл жирлеге Советының норматив хокукый акты белән билгеләнә.

1.3. 30 нчы статьяга түбәндәге эчтәлекле 9 нчы өлешне өстәргә:

«9. Жирлек Советы депутаты, «Россия Федерациясендә жирле үзидарә оештыруның гомуми принциплары турында» 2003 елның 6 октябрәндәге 131-ФЗ номерлы Федераль закон һәм башка федераль законнар белән билгеләнгән чикләүләргә һәм тыюларны, мәнфәгатьләр каршылыгын булдырмау яки жайга салу турындагы таләпләргә үтәмәгәне һәм бурычларны үтәмәгәне өчен, әгәр мондый чикләүләргә, тыюларны һәм таләпләргә үтәмәү, шулай ук мондый бурычларны үтәмәү күрсәтелгән затлардан бәйсез булган хәлләр тикшерүе тарафыннан «Ришвәтчелеккә каршы тору турында» 2008 елның 25 декабрәндәге 273-ФЗ номерлы Федераль законның 13 статьясындагы 3-6 өлешләрендә каралган тәртиптә таныла икән ришвәтчелеккә каршы тору максатында җаваплылыктан азат ителә.»;

1.4. 40 нчы статьяга түбәндәге эчтәлекле 2.1 өлешен өстәргә:

«2.1. Район жирлеге депутатының вәкаләтләре район жирлеге карары белән, әгәр депутат җитди сәбәпләрсез район жирлегенә барлык утырышларында алты ай рәттән катнашмаса, вакытыннан алда туктатыла.»;

1.5. 43 статьяга түбәндәге эчтәлекле 6 нчы өлешне өстәргә:

«6. Жирлек башлыгы, «Россия Федерациясендә жирле үзидарә оештыруның гомуми принциплары турында» 2003 елның 6 октябрәндәге 131-ФЗ номерлы Федераль закон һәм башка федераль законнар белән билгеләнгән чикләүләргә һәм тыюларны, мәнфәгатьләр каршылыгын булдырмау яки жайга салу турындагы таләпләргә үтәмәгәне һәм бурычларны үтәмәгәне өчен, әгәр мондый чикләүләргә, тыюларны һәм таләпләргә үтәмәү, шулай ук мондый бурычларны үтәмәү ажардан бәйсез булган хәлләр тикшерүе тарафыннан «Ришвәтчелеккә каршы тору турында» 2008 елның 25 декабрәндәге 273-ФЗ номерлы Федераль законның 13 статьясындагы 3-6 өлешләрендә каралган тәртиптә таныла икән ришвәтчелеккә каршы тору максатында җаваплылыктан азат ителә.»;

1.6. 49 статьяның 1 өлеше 9 пунктының икенче абзацын түбәндәге редакциядә баян итәргә::

«- балалар һәм яшьләр белән эшләү буенча чараларны оештыра һәм гамәлгә ашыра, яшьләр сәясәтен гамәлгә ашыруда катнаша, яшьләрнең хокукларын һәм законлы мәнфәгатьләрен тәмин итү һәм яклау чараларын эшли һәм гамәлгә ашыра, яшьләр сәясәтен гамәлгә ашыруның төп юнәлешләре буенча муниципаль программаларны эшли һәм гамәлгә ашыра, торак пунктта яшьләр сәясәтен гамәлгә ашыру мониторингын оештыра һәм гамәлгә ашыра.»;

1.7. 63 статьяда:

а) 1 нче өлештә:

1 нче пунктны «федераль законнар белән билгеләнгән очраклардан тыш» дигән сүzlәр белән тулыландырырга;

2 пунктта «яки белә торып дәрәс булмаган яки тулы булмаган мәгълүматны тәкъдим итү» сүzlәрен «, федераль законнарда билгеләнгән очраклардан тыш, белә

торып тулы булмаган мәгълүмат тапшыру яки белә торып дәрәс булмаган мәгълүмат тапшыру» сүзләренә алыштырырга;

б) 2 нче өлешне «федераль законнар белән билгеләнгән очраклардан тыш» дигән сүзләр белән тулыландырырга;

1.8. 71 статьяны түбәндәге редакциядә баян итәргә:

«71 статья. Муниципаль хокукый актларны бастырып чыгару (игълан итү) һәм аларның үз көченә керү тәртибе

1. Муниципаль хокукый актлар, жирлек Советының Россия Федерациясе Салым кодексы нигезендә үз көченә керә торган Салымнар һәм жыемнар турында норматив хокукый актларыннан тыш, имзаланганнан соң 10 көн узгач үз көченә керә.

2. Жирлек башлыгының, жирле үзидарәнең башка вазыйфай затларының хокукый актлары, әгәр шул ук актлар белән башкасы билгеләнмәгән булса, алар имзаланган көннән үз көченә керә.

3. Кеше һәм гражданның хокукларына, ирекләренә һәм бурычларына кагылышлы муниципаль норматив хокукый актлар, муниципаль берәмлек оештыручы булып торган оешмаларның хокукый статусын билгели торган муниципаль норматив хокукый актлар, шулай ук жирле үзидарә органнары арасында төзелә торган килешүләр рәсми рәвештә игълан ителгәннән соң үз көченә керә.

4. Муниципаль хокукый актны, шул исәптән жирле үзидарә органнары арасында төзелгән килешүне игълан итү дип түбәндәгеләр таныла:

1) муниципаль хокукый актны рәсми рәвештә бастырып чыгару;

2) муниципаль хокукый актны чикләнгән затлар (дәүләт органнары, жирле үзидарә органнары, дәүләт һәм муниципаль китапханәләр, файдалана алырлык башка урыннарда) файдалана алырлык урыннарда урнаштыру;

3) хокукый акт текстын жирлек торак пунктлары территориясендә махсус мәгълүмат стендларында урнаштыру. Күрсәтелгән стендларның саны һәм аларның урнашу урыннары жирлек Советы тарафыннан раслана һәм жирлек халкы тарафыннан муниципаль хокукый акт тексты белән каршылыксыз танышу мөмкинлеген тәмин итәргә тиеш;

4) «Интернет» мәгълүмат-телекоммуникация челтәрендә муниципаль берәмлекнең рәсми сайтында урнаштыру;

5) Татарстан Республикасы хокукый мәгълүматының рәсми порталында www.pravo.tatarstan.ru адресында урнаштыру (ЭЛ ММЧ ны теркәү турында ФС 77 – 602 номерлы таныклык 44 2014 елның 17 декабрендә Электрон, мәгълүмати технологияләр һәм массакүләм коммуникацияләр өлкәсендә күзәтчелек буенча Федераль хезмәт (Роскомнадзор) тарафыннан бирелгән).

5. Муниципаль хокукый актның, шул исәптән жирле үзидарә органнары арасында төзелгән килешүнең рәсми басылышы булып аның тулы текстының «Хезмәт даны» («Трудовая слава») газетасында беренче басылуы яки аның тулы текстының Татарстан Республикасының рәсми хокукый мәгълүмат порталында беренче урнаштырылуы санала.

6. Әгәр муниципаль хокукый актны, шул исәптән жирле үзидарә органнары арасында төзелгән килешүне рәсми рәвештә бастырып чыгару челтәр басмасында икән, жирлектә 2009 елның 9 февралендәге 8-ФЗ номерлы «Дәүләт органнары һәм жирле үзидарә органнары эшчәнлегенә турында мәгълүматка керүне тәмин итү

турында» Федераль закон нигезендә жирлектә, өстәмә техник чаралар кулланмыйча гына, чикләнмәгән төркем кешеләр файдалана алырлык урыннарда дүләт органнары, жирле үзидарә органнары, дүләт һәм муниципаль китапханәләр, файдалана алырлык башка урыннарда) «Интернет» мәгълүмати-телекоммуникация челтәренә тоташтыруның бер яки берничә пунктын булдыру тәмин ителә.

7. Һәр муниципаль хокукый актта аның реквизитлары булырга тиеш: аның исеме, имзалау датасы (жирлек Советы кабул иткән хокукый актлар өчен – шулай ук жирлек Советы аны кабул иткән дата), теркәлү номеры, хокукый актка кул куйган вазыйфай затның исеме, мөһере.

8. Жирлек Советының жирлек бюджеты турында, аның үтәләше турында хисап турында, жирле салымнар һәм җыемнар билгеләү турында карарлары, жирлек Советы Регламенты, жирлек Советы, жирлек Башлыгы тарафыннан кабул ителгән башка норматив хокукый актлар, жирле үзидарә органнары арасында төзелгән килешүләр, таралуы федераль закон белән чикләнгән мәгълүматлары булган муниципаль хокукый актлардан яки аларның аерым нигезләмәләреннән тыш, алар имзаланганнан соң жиде көн эчендә рәсми рәвештә бастырылырга (халыкка игълан ителергә) тиеш.

9. Муниципаль сайлаулар, жирле референдум билгеләү турында, жирлек Советы депутатының вәкаләтен туктату, чикләргә үзгәртү, жирлекне үзгәртеп кору, жирлек Башлыгын һәм аның урынбасарын сайлау мәсьәләсе буенча тавыш бирүне билгеләү турында норматив булмаган хокукый актлар һәм закон нигезендә башка актлар мәжбүри рәвештә рәсми бастырып чыгарылырга (халыкка игълан ителергә) тиеш.

10. Закон яки әлеге Устав нигезендә рәсми рәвештә бастырып чыгару (халыкка игълан итү) мәжбүри булмаган норматив булмаган муниципаль хокукый актлар аларны чыгарган жирле үзидарә органнары яки вазыйфай затлары карары буенча бастырылырга (халыкка игълан ителергә) мөмкин.

11. Бастырганда (халыкка игълан иткәндә) муниципаль хокукый актның реквизитлары күрсәтелә.

12. Муниципаль норматив хокукый актлар, шул исәптән жирле референдумда (гражданныр җыенында) кабул ителгән хокукый актлар рәвешендә рәсмиләштерелгән карарлар оештыру һәм алып бару Татарстан Республикасы дүләт хакимияте органнары тарафыннан Татарстан Республикасы законы белән билгеләнгән тәртиптә башкарыла торган Татарстан Республикасы муниципаль норматив хокукый актлар регистрына кертелергә тиеш.»

2. Әлеге карарны Интернет мәгълүмат-телекоммуникация челтәрендә <http://pravo.tatarstan.ru> веб-адресы буенча Татарстан Республикасы хокукый мәгълүматының рәсми порталында, Интернет мәгълүмат-телекоммуникация челтәрендә <http://pravo.tatarstan.ru> веб-адресы буенча Кукмара муниципаль районының рәсми сайтында һәм Татарстан Республикасы Кукмара муниципаль районы Туембаш авылы территориясендәге мәгълүмат стендларында бастырырга.

Жирлек башлыгы:

И.Ф.Гарипов